

ÚJ MAGCSÁVÁZÓ SZER A FENYŐCSEMETEDŐLÉS ELLEN

A Budapesti Vegyiművek BUVISILD márkanéven új csávázószer családot fejlesztett ki, és azt a NÖVÉNYVEDELEM XVI/7. (1980 júliusi) számában részletesen ismertette. Az ott közöltek és a gyártó cég információi alapján, illetve a Budapesti Vegyiművek által ingyen mintaként felajánlott készítménnyel az ERTI fenyő magcsávázási kísérleteket állított be. A termékcsaládból a BUVISILD TR nevű készítményt választottuk, a *Fusarium*-fajokra kimutatott nagyfokú toxikussága lapján.

A BUVISILD TR csávázószer hatóanyaga: 22,5⁰/₀ tiofanát-metil, 7,5⁰/₀ réz-oxikolinát. A szer filmképző polimert tartalmazó, flowable (FW) típusú készítmény. A két hatóanyag additív hatású; a rézoxikolinát a talajból fertőző és a magfelületen megtapadt kórokozók ellen véd, a tiofanát-metil ezen túlmenően a vetőmag belsejében megtelepedett patogének ellen is hatásos.

A fenyőmagvak csávázását a nedves csávázás szabályai szerint közönséges betonkeverőgépben végeztük. A mag tisztaságától és a dózistól függően 5–10 perc alatt teljesen megszáradt filmbevonat képződött a magvakon. A magok nem ragadtak össze, és azonnal zsákolható volt a tétel.

1981 tavaszán nyolc csemetekertben állítottunk be kísérleteket, összesen mintegy 300 kg mag felhasználásával. Az őszi csemetelettár adatok szerinti eredményt négy kert vonatkozásában mutatjuk be:

1. Hajdúhadházi csemetekert

Kezelés	Eredmény
400 ml BUVISILD TR+ 600 ml víz/100 kg	56 db/fm EF
600 ml BUVISILD TR+ 600 ml víz/100 kg	71 db/fm EF
1000 ml BUVISILD TR+1000 ml víz/100 kg	73 db/fm EF
Üzemi kontroll (TMTD)	45 db/fm EF

Vetés után 14 nappal 3 kg MERKAZIN 600 liter vízben/ha kezelést kaptak a parcellák. Az üzemi kontroll területre ezenkívül 0,40 kg/ha VELPAR gyomirtószert is kipermeteztek.

2. Mikebudai csemetekert

Kezelés	Eredmény
800 ml BUVISILD TR+1000 ml víz/100 kg	192 db/fm Monori EF
1000 ml BUVISILD TR+1000 ml víz/100 kg	131 db/fm Monori EF
üzemi kontroll 1. (TMTD)	128 db/fm Monori EF
üzemi kontroll 2. (AGROCIT)	163 db/fm Monori EF
üzemi kontroll 3. (AGROCIT)	151 db/fm Monori EF
üzemi kontroll 4. (AGROCIT)	Kiszántva
800 ml BUVISILD TR+1000 ml víz/100 kg	135 db/fm Ceglédi EF
1000 ml BUVISILD TR+1000 ml víz/100 kg	58 db/fm Ceglédi EF

A vetés utáni erős szélkár (homokelhordás) kedvezőtlenül befolyásolta az eredményeket (utánvetés).

A kertben talajfertőtlenítési kísérlettel kombináltuk a magcsávázásokat. Minden változatban 1 kg/100 kg MORKIT madárriasztó szert is használtunk.

3. Ásotthalmi csemetekert

Talajfertőtlenítés	Csávázás	Eredmény
<i>Fekete fenyő</i>		
DI—TRAPEX 60 ml/m ²	600 ml BUVISILD TR + 1400 ml víz	59 db/fm
DI—TRAPEX 40 ml/m ²	600 ml BUVISILD TR + 1400 ml víz	35 db/fm
ORTHOCID 25 g/m ²	BUVICID K (20 gr/kg)	37 db/fm
<i>Erdeifenyő</i>		
DI—TRAPEX 60 ml/m ²	800 ml BUVISILD TR + 1200 ml víz	39 db/fm
DI—TRAPEX 60 ml/m ²	BUVICID K (20 gr/kg)	37 db/fm
DI—TRAPEX 40 ml/m ²	800 ml BUVISILD TR + 1200 ml víz	33 db/fm

4. Balotaszállási csemetekert

Kezelés	Eredmény
1200 ml BUVISILD TR + 1200 ml víz/100 kg	88 db/fm EF
üzemi kontroll 1. (ORTHOCID)	92 db/fm EF
üzemi kontroll 2. (HUNGARIA L—7)	73 db/fm EF

További három csemetekertben a kísérletet nem lehetett értékelni (sikertelen vetések, víznyomásos táblarészek stb.). A *Bajcsai csemetekertben* a lucfenyő és erdeifenyő parcellákban egészen május végéig nem mutatkozott eltérés a variánsok között. Június közepén azonban erős késői pusztulás lépett fel, amit RIDOMIL-lal megállítottak. A beteg és elpusztult csemetékről *dr. Balul Wanda* az *Alternaria tenuis* és *Pythium*-fajokat izolálta. A BUVISILD TR csávázó szer elsősorban *Fusarium*-fajok ellen ajánlott, így a *Peronosporales* rendbe tartozó gombaszervezetek késői megjelenése érthető.

Egy év eredményei alapján természetesen nem lehet konkrét szakmai véleményét formálni a BUVISILD TR szer fenyő magvetésekben való alkalmazásáról. Az adatok azonban feltétlenül indokolják a kísérletek folytatását, elsősorban a TR készítménnyel, illetve az ezt helyettesítő más BUVISILD preparátumokkal.

Dr. Tóth József

A lapban megjelent tanulmányok szerzői: *dr. Bán István* osztályvezető, MÉM ERSZ, Budapest; *Bogyay János* tud. főmunkatárs, ERTI, Budapest; *dr. Márkus László* ny. tud. főmunkatárs, ERTI, Sopron; *dr. Pagony Hubert* tud. osztályvezető, ERTI, Budapest; *Reményfy László* üzemtervező, Eger; *dr. Solymos Rezső* tud. főosztályvezető, ERTI, Budapest; *Szegedi Pál* irodavezető-helyettes, Üzemtervezési Iroda, Zalaegerszeg; *dr. Szeless István* okl. erdőmérnök, ny. erdőigazgató, Wien; *dr. Tompa Károly* egyetemi tanár, EFE, Sopron; *Tóth József* kertészmérnök tanár, Szombathely; *dr. Tóth József* tud. főmunkatárs, ERTI, Kecskemét; *Tóth Miklós* oszt.-vezető, MÉM ERESZ, Budapest; *Vidovszky Ferenc* osztályvezető-h., MÉM ERSZ Budapest.